

SPREEUWENMISÈRE.

Voor het eerst heeft dit voorjaar een groote groep spreeuwen in de binnentuinen van het Gebouw voor Mijnbouwkunde een slaappleats gevonden. Elken avond komen ze uit de omgeving aanvliegen in troepen van honderden en van duizenden. Wij kennen die spreeuwenwolven wel in den trektijd en de drukte, die ze maken. Toch merken de voorbijgangers op straat niet veel van wat zich daar vlak in de nabijheid afspeelt.

Ze zitten dan man aan man in boomen en struiken, zoodat het schijnt alsof deze plotseling zwarte bladeren hebben gekregen en de rhododendrons zwarte bloemen. Ook in enkele boomen van den er naast gelegen hortus botanicus strijken ze neer. De takken buigen krom onder het gewicht van al die vogeltjes en bij regenachtig weer natuurlijk nog sterker door het grootere gewicht vanwege de nat geworden veeren. Nu is dat nog niet zoo erg en ook, wanneer het ten minste niet te lang duurt, is het misschien nog niet erg, dat boomen en struiken evenals de grond er onder en ramen en muren in korten tijd wit zijn geworden van de excrementen. In de tuinen hangt echter reeds de doordringende lucht van vogelmest en deze beginnen te gelijken op de omgeving van reiger- en van aalschol-verkolonies.

Hierbij is het evenwel niet gebleven. Van verschillende struiken en boomen zijn takken geknikt of afgebroken en niet alleen enkele dunnere, maar van twee flinke kastanjeboomen in den grooten binnentuin zijn bovendien een aantal takken van 1 dm en één van 1.5 dm diam. radicaal doorgeknaapt; ongeveer horizontaal gegroeide takken hebben natuurlijk het meest te verduren. In eenige weken tijd zijn zulke gaten in de kruinen ontstaan, dat het noodig is ze door

sterk te snoeien weer te modelleeren of ze te kappen. Een paar goudenregens hebben eveneens veel geleden, een daarvan is eveneens voorloopig practisch geruïneerd. In den hortus zijn flinke takken van een wilg, van een conifeer en van een paar elzen gebroken, vooral in de laatste dagen, doordat noodgedwongen steeds meer vogels daarheen verhuisden.

Het tweede figuur geeft een beeld van een van de genoemde kastanjeboomen in het beginstadium van de vernieling, nadat een deel der afgebroken takken reeds aan den kant was gelegd en sedert is het vernielingsproces nog crescendo voortgezet, getuige figuur 3 van denzelfden boom genomen. Mogelijk is dit het eindstadium vande vernieling. Vele stompen waren toen reeds afgezaagd.

Het zal wel herhaaldelijk in de trektijden voorkomen, dat door het gewicht der vogelzwermen takken breken, maar in boschjes of in parken valt het mogelijk niet zoo sterk in het oog en het scheelt veel of de tot rustplaatsen uitgekozen boomen en struiken taai en gezond of bros hout hebben en dat van kastanjeboomen is wel zeer bros.

Foto C. v. Werkhoven.

Fig. 1. Foto bij avond genomen. Ze geeft een aardig beeld van de hoeveelheid spreeuwen en van het doorbuigen der takken.

Het is begrijpelijk, dat we ook bewijzen zagen, dat roofvogels daar een tafeltje welbereid hebben gevonden, maar ook zijn er spreeuwen opgeraapt, die blijkbaar door vallende takken waren gedood. Het gewicht van een daarvan bleek 75 gram te zijn. Hoeveel vogels waren er dan noodig om een kastanjetak van 1.5 dm maximale diam. en ongev. 4 m lengte te breken?

Foto C. v. Werkhoven.

Fig. 2. Kastanjeboom in den grooten binnentuin van het Gebouw voor Mijnbouwkunde, 1e stadium van afbraak door de spreeuwen. Bij den boom ligt nog een reeds afgezaagde tak van 1.5 dm diameter.

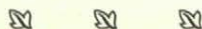
Foto C. v. Werkhoven.

Fig. 3. Dezelfde boom van fig. 2 in een verder gevorderd stadium van afbraak.

Verder kan dan nog met het oog op het uitwerken van die berekening worden vermeld, dat de boomen geplant zijn in 1912 en dat ze volkomen gaaf waren. Geen enkel breukvlak vertoont sporen van dood hout of oude scheuren. Bij een paar goudenregens en bij de conifeer daarentegen waren enkele takken afgeknapt, waarbij oude ingewaterde scheuren het verminderde draagvermogen bleken te hebben veroorzaakt.

Delft.

P. KRUIZINGA.

VAN GROEI EN BLOEI EN JAARGETIJD.

In het begin van September komen de spreeuwen hun nestkastje weer eens opzoeken. Ze zitten er bij te zingen, gaan zelfs zingend het vlieggat in en uit. Weken lang hebben ze zich niet in den tuin laten zien. Misschien zwierven ze rond in het duin. Hun jongen zijn ze intusschen ook al lang kwijt geraakt. Maar nu komen de ouden opeens op het nest terug, toeven een paar dagen en gaan dan de wijde wereld in.

Zwaluwen doen dat ook, zoowel de boerenzwaluwen als de huiszwaluwen. De oeverzwaluwen